

Journal Website

Article history:

Received 24 October 2024

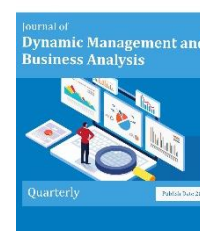
Revised 05 December 2024

Accepted 28 December 2024

Published online 31 Dec. 2024

Dynamic Management and Business Analysis

Volume 3, Issue 4, pp 198-213

E-ISSN: 3041-8933

Identifying the Components of a Skill-Based University Policy Model with a Generation Z Approach

Yahya Niazi¹, Gholamali Tabarsa²*, Mohammad Reza Rabiei Mandjin³

1. PhD Student, Department of Public management, Kish International Branch, Islamic Azad University, Kish Island, Iran.

2. Professor, Department of Public Administration, Faculty of Management, Shahid Beheshti University, Tehran, Iran (Corresponding author).

3. Assistant Professor, Department of Public Administration, Central Tehran Branch, Islamic Azad University, Tehran, Iran.

* Corresponding author email address: g_tabarsa@sbu.ac.ir

Article Info

Article type:

Original Research

How to cite this article:

Niazi Y, Tabarsa GH, Rabiei Mandjin M. (2024). Identifying the Components of a Skill-Based University Policy Model with a Generation Z Approach. *Dynamic Management and Business Analysis*, 3(4), 198-213.

<https://doi.org/10.22034/dmbaj.2025.2047834.1212>

© 2024 the author(s). Published by Knowledge Management Scientific Association. This is an open access article under the terms of the Creative Commons Attribution 4.0 International (CC BY 4.0) License.

ABSTRACT

Objective: The main goal of this research was to identify the components of a skill-based university policy model with a Generation Z approach. This research is qualitative, applied, and survey-based.

Methodology: To present the model, content analysis was used as the method. Interviews were employed for data collection. The Content Validity Ratio (CVR) index was used to assess the validity of the content. Additionally, the reliability of the codes examined was assessed and confirmed using Cohen's Kappa coefficient. The participants in this research included all experienced academic managers and experts, with a sample size of 24 individuals determined using snowball sampling.

Findings: In the content analysis and identification of components, the stages of implementing policies with a skill-based university approach, strategic alignment between and within university units, environmental factors of skill-based university policies, transformation of content and skill-based educational programs, internal organizational factors of skill-based university policies, policy making in the context of networking and industry relations, policy-making in the field of skill-based university infrastructure, strategies for implementing skill-based university policies, expected results of skill-based policy implementation, feedback and continuous policy improvement, evaluation and selection of skill-based strategies, and factors affecting the successful implementation of skill-based university policies were identified as the main components of the final model. Suggestions for implementation in universities were also provided.

Conclusion: The findings of this research highlight the key components necessary for developing a skill-based university policy model tailored to the needs of Generation Z, offering valuable insights for higher education institutions aiming to align their policies with emerging demands.

Keywords: Skill-based university, policy making, Generation Z approach

EXTENDED ABSTRACT

Introduction

Higher education institutions worldwide are experiencing rapid transformations in response to the evolving needs of learners, particularly those of Generation Z—individuals born between the mid-1990s and the early 2010s. This cohort is distinct from previous generations due to its intensive engagement with technology, heightened social awareness, and entrepreneurial spirit, thus prompting universities to adapt their policies accordingly (1). Generation Z (Gen Z) often seeks education that prioritizes tangible, real-world skills and immediate applicability of theoretical concepts (2). Rather than following a traditional linear path from academic training to employment, Gen Z values practical, experiential learning opportunities that equip them with the competencies needed to succeed in a rapidly shifting global economy (3).

In response to these changing preferences, many universities are shifting from conventional knowledge-based curricula to more skill-oriented paradigms. The emphasis is no longer solely on academic excellence measured by standardized exams or grades; it also involves fostering critical thinking, creativity, collaboration, and communication skills that can be transferred across various professional environments. Research indicates that such skill-based approaches not only align with Gen Z's desire for relevance and engagement but also enhance employability by bridging the gap between theoretical knowledge and real-world demands (4, 5).

A key feature of skill-based university policies lies in integrating authentic, hands-on experiences into the curriculum through internships, cooperative programs, industry partnerships, and project-based learning frameworks. These initiatives allow students to apply theoretical concepts in authentic contexts and develop market-relevant skills. The focus on interdisciplinary learning further prepares Gen Z for the complexity of 21st-century workforce demands, where collaborative problem-solving and cross-domain innovation are critical (6).

Moreover, universities are increasingly recognizing the importance of nurturing digital literacy and technological expertise among Gen Z learners. While technical skills such as coding and data analytics remain crucial, soft skills like emotional intelligence, resilience, and cross-cultural competence play equally significant roles in equipping graduates to thrive in a multicultural, technology-driven environment (7). Skill-based policies thus encompass both hard and soft skill development, aiming to cultivate well-rounded individuals who can adapt to change and drive innovation (8).

This research investigates the primary components of a skill-based university policy model specifically designed to accommodate the distinctive characteristics and requirements of Gen Z. By examining the phases of need analysis, strategic alignment, and curriculum development, the study seeks to present a comprehensive framework for policy implementation. In doing so, it addresses how higher education institutions can embed skill development within organizational structures and foster ongoing adaptation to the shifting realities of the modern workforce.

Methodology

This study employed a qualitative research design aimed at developing and validating a model for skill-based university policy with a Generation Z focus. The research was conducted in multiple phases to ensure comprehensive data collection and rigorous analysis. First, the study established an applied, descriptive methodology to explore the current practices, challenges, and opportunities related to skill-based approaches in higher education.

The research population consisted of academic experts, policymakers, and experienced university managers engaged in designing and implementing skill-focused curricula. Purposeful sampling techniques were initially used, followed by snowball sampling, resulting in a final pool of 24 participants. Semi-structured interviews served as the primary instrument for data collection, allowing researchers to capture in-depth perspectives on the specific needs and preferences of Gen Z students. The interviews also focused on the mechanisms by which universities integrate skill-based learning experiences into existing structures. Additional data were gathered via documentation and systematic literature review to supplement and contextualize the insights from the interviews.

Data analysis proceeded through three primary steps. First, open coding identified meaning-bearing concepts from the interviews, transcripts, and collected documents. Second, axial coding grouped related concepts into more abstract categories, drawing on common themes relevant to skill-based education policies. Third, selective coding further refined these categories, allowing the researchers to develop a cohesive theoretical model grounded in the data. Throughout the analysis, measures of validity were applied using a Content Validity Ratio, while reliability was assessed with Cohen's Kappa coefficient. Ethical considerations included informed consent, confidentiality assurances, and voluntary participation, ensuring that participants' insights were accurately and responsibly represented.

Findings

The data analysis yielded a multi-layered framework of skill-based university policy for Generation Z. Twelve primary categories emerged as integral components of the final model:

- 1. Stages of Policy Implementation with a Skill-Based University Approach:** Participants highlighted the need to systematically analyze and identify Gen Z's skill requirements, develop skill-centered curricula, incorporate technology into learning processes, encourage active student participation, and continually assess performance. These stages underscore a cycle of continuous improvement, in which programs are regularly updated to remain aligned with current job market trends.
- 2. Strategic Alignment Between and Within University Units:** Successful policy integration was found to depend on collaboration across various academic departments. Study participants emphasized that creating interconnected teams and encouraging interdepartmental cooperation helped in designing and delivering skill-based courses effectively.
- 3. Environmental Factors Influencing University Skill Policies:** External elements such as technological innovation, regulatory frameworks, and economic trends were identified as major drivers shaping skill-oriented curricula. Respondents emphasized the importance of ongoing market analysis and policy adjustments to remain competitive and relevant.

4. **Transformation of Skill-Based Content and Programs:** Curriculum revisions included the development of new materials, increased emphasis on practical assignments, and the use of multimedia resources to engage Gen Z students. Participants reported that such transformations not only improved learners' experience but also fostered deeper skill attainment.
5. **Internal Organizational Factors:** The study noted the importance of leadership support, faculty development, and flexible organizational structures. Participants identified top management involvement and established departments dedicated to innovation as catalysts that encourage effective policy adoption.
6. **Networking and Industry Collaboration Policy:** Building networks with modern industries, forging relationships with relevant stakeholders, and engaging students in practical, industry-oriented projects were frequently cited as valuable methods for reinforcing real-world skill acquisition.
7. **Policies on Skill-Based University Infrastructure:** Informants stressed the role of robust technological infrastructures, including hardware and software platforms, artificial intelligence applications, simulation environments, and digital networking frameworks that facilitate Gen Z's skill development.
8. **Strategies for Implementing Skill-Based University Policies:** Respondents described an array of strategies, such as fostering experiential learning projects, integrating entrepreneurial and innovative thinking into coursework, and promoting self-directed learning. These strategies aimed to enhance Gen Z's readiness for modern labor markets.
9. **Expected Results of Skill-Oriented Policy Implementation:** Interviewees envisioned multiple benefits of adopting skill-based approaches: increased entrepreneurial capacities, heightened learning motivation, stronger involvement in educational activities, higher graduate employability, and more robust partnerships with industry.
10. **Feedback and Continuous Policy Improvement:** Study participants reported that systematic feedback loops and iterative policy reviews sustain the effectiveness of skill-based programs. By regularly collecting input from stakeholders, universities can refine their approaches to better serve students' evolving needs.
11. **Evaluation and Selection of Skill-Centric Strategies:** A structured evaluation mechanism, incorporating clear skill metrics, was deemed critical to compare and prioritize various initiatives. This process helps institutions remain agile and responsive to shifting demands in both technology and industry.
12. **Factors Affecting Successful Implementation of Skill-Based University Policies:** In the final set of findings, respondents noted how technology acceptance, adequate funding, institutional maturity, faculty readiness, and continuous market needs assessments shape the overall success of skill-oriented strategies.

Discussion and Conclusion

The findings suggest that universities aiming to attract and retain Generation Z learners must adopt multifaceted, skill-based approaches that extend beyond traditional academic models. By integrating practical learning experiences, leveraging advanced technologies, and fostering interdepartmental

collaboration, institutions can create vibrant, hands-on educational environments tailored to the unique expectations of Gen Z students. Indeed, the study highlights that skill-based curricula offer a variety of benefits, from increased learner engagement and entrepreneurial thinking to a direct alignment of academic programs with real-world job market demands.

A key insight emerging from the research is the importance of establishing institutional support at multiple levels. Leadership advocacy, a dedicated department for innovation, and investments in robust technological infrastructure form the backbone of successful skill-based policy implementation. The study indicates that widespread faculty development and an organizational culture that encourages experimentation can further solidify these initiatives, ensuring that diverse academic units work in unison toward shared goals.

The proposed framework also emphasizes the value of continuous feedback loops. Rather than implementing static policies, universities benefit from iterative improvement cycles that regularly incorporate student, faculty, and industry input. This dynamic process ensures that curricula remain relevant to ever-evolving technological and industrial landscapes, thereby enhancing the employability and adaptability of graduating Gen Z students. Additionally, close partnerships with industry partners provide tangible, real-world learning experiences that resonate with this generation's desire for immediate applicability.

Finally, while skill-based policies can significantly enhance student motivation and employability, the research underscores the challenges that institutions face in adapting to rapidly changing technological and economic realities. It is crucial to strike a balance between practical skill development and the cultivation of broader cognitive, social, and cultural competencies. By continuing to refine their approach and respond swiftly to feedback, universities can remain at the forefront of educational innovation, ensuring that their graduates not only possess the technical competencies required but also the critical thinking, creativity, and resilience necessary to excel in a constantly shifting global environment.

شناسایی مؤلفه‌های مدل خط‌مشی گذاری دانشگاه مهارت محور با رویکرد نسل Z

یحیی نیازی^۱، غلامعلی طبرسا^{۲*}، محمدرضا ربیعی مندجین^۳

۱. دانشجوی دکتری، گروه مدیریت دولتی، واحد بین الملل کیش، دانشگاه آزاد اسلامی، جزیره کیش، ایران.

۲. استاد، گروه مدیریت دولتی، دانشکده مدیریت دانشگاه شهید بهشتی، تهران، ایران (نویسنده مسئول).

۳. استادیار، گروه مدیریت دولتی، واحد تهران مرکزی، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران.

* ایمیل نویسنده مسئول: g_tabarsa@sbu.ac.ir

چکیده

اطلاعات مقاله

نوع مقاله

پژوهشی/اصیل

نحوه استناد به این مقاله:

نیازی ی، طبرساغ، ربیعی مندجین م. (۱۴۰۳). شناسایی مؤلفه‌های مدل خط‌مشی گذاری دانشگاه مهارت محور با رویکرد نسل Z. *مدیریت پویا و تحلیل کسب و کار*، ۳(۴)، ۲۱۳-۱۹۸.

© ۱۴۰۳ تمامی حقوق انتشار این مقاله متعلق به نویسنده(گان) است. انتشار این مقاله به صورت دسترسی آزاد مطابق با گواهی (CC BY 4.0) صورت گرفته است.

هدف: هدف اصلی این تحقیق شناسایی مؤلفه‌های مدل خط‌مشی گذاری دانشگاه مهارت محور با رویکرد نسل Z بوده است. **روش‌شناسی:** روش این تحقیق کیفی، کاربردی و پیمایشی است. در این تحقیق به منظور ارائه الگو از روش تحلیل محتوی استفاده شده است. به همین منظور در گردآوری داده‌ها از ابزار مصاحبه استفاده گردید. در بررسی روایی از شاخص CVR استفاده شده است. همچنین پایایی کدهای مورد بررسی از طریق ضریب کاپای کوهن ارزیابی و تایید گردید. مشارکت کنندگان این تحقیق شامل کلیه مدیران و کارشناسان خبره دانشگاهی بوده‌اند که با روش گلوله برفی در نمونه گیری، حجم نمونه برابر ۲۴ نفر تعیین گردید. **یافته‌ها:** در تحلیل محتوی و شناسایی مؤلفه‌ها نهایتاً مراحل پیاده سازی خط مشی با رویکرد دانشگاه مهارت محوری، همسویی راهبردی بین و درون واحدهای دانشگاهی، عوامل محیطی خط مشی‌های مهارت محوری دانشگاه‌ها، تحول محتوا و برنامه آموزشی مهارت محور، عوامل درون سازمانی خط مشی دانشگاه مهارت محور، خط مشی شبکه سازی و ارتباط با صنعت، خط مشی گذاری در زمینه زیرساخت دانشگاه مهارت محور، راهبردهای اجرای خط مشی گذاری دانشگاه‌های مهارت محور، نتایج مورد انتظار اجرای خط مشی‌های مهارت محوری، بازخورد و بهبود مستمر خط مشی، ارزیابی و انتخاب راهبردهای مهارت محور، عوامل موثر بر اجرای موفق خط مشی‌های دانشگاه مهارت محور به عنوان مؤلفه‌های اصلی الگوی نهایی شناسایی و پیشنهاداتی به منظور پیاده سازی در دانشگاه‌ها مطرح گردید. **نتیجه‌گیری:** یافته‌های این تحقیق مؤلفه‌های کلیدی لازم برای طراحی مدل خط‌مشی دانشگاه مهارت محور متناسب با نیازهای نسل Z را روشن کرده و دیدگاه‌های ارزشمندی برای مؤسسات آموزش عالی به منظور هم‌راستا کردن سیاست‌های خود با نیازهای نوظهور ارائه می‌دهد.

کلیدواژه‌گان: دانشگاه مهارت محور، خط مشی گذاری، رویکرد نسل Z.

مقدمه

در چشم انداز همیشه در حال تحول آموزش، رویکردهای سنتی به دانشگاه دستخوش دگرگونی عمیقی می‌شود. از آنجایی که گروه نسل Z که بین اواسط دهه ۱۹۹۰ و اوایل دهه ۲۰۱۰ متولد شد، در کانون توجه قرار گرفت، دانشگاه‌ها برای انطباق سیاست‌های خود برای پاسخگویی به نیازها و آرزوهای منحصر به فرد این نسل فن‌آوری، آگاه اجتماعی و کارآفرین به چالش کشیده می‌شوند. یکی از این انطباق‌ها که شتاب بیشتری پیدا می‌کند، تغییر به سمت سیاست‌های دانشگاهی مهارت‌محور است، که آموزش را بیشتر با خواسته‌های بازار کار معاصر و ماهیت پویای اقتصاد جهانی هماهنگ می‌کند (1). نسل Z با مجموعه‌ای متمایز از ارزش‌ها و ترجیحات مشخص می‌شود که به طور قابل توجهی با نسل‌های قبلی خود متفاوت است. برخلاف نسل‌های قبلی، که اغلب یک مسیر خطی از آموزش تا اشتغال را دنبال می‌کردند، ژنرال Z به دنبال ارتباط عملی و کاربرد فوری در تجربیات یادگیری خود است. آن‌ها به سمت فرصت‌های یادگیری تجربی و عملی کشیده می‌شوند که آن‌ها را با مهارت‌ها و شایستگی‌های ملموس مجهز می‌کند و به آن‌ها قدرت می‌دهد تا با اعتماد به نفس و سازگاری، پیچیدگی‌های نیروی کار مدرن را پشت سر بگذارند (2). در پاسخ به این اولویت‌های در حال تحول، دانشگاه‌ها برنامه‌های درسی و رویکردهای آموزشی خود را دوباره تجسم می‌کنند و تأکید بیشتری بر توسعه مهارت‌ها در کنار دانش نظری دارند. موسسات به جای تمرکز صرف بر برتری تحصیلی که با نمرات و نمرات آزمون اندازه‌گیری می‌شود، پرورش تفکر انتقادی، خلاقیت، همکاری، ارتباط و سایر مهارت‌های قابل انتقال ضروری برای موفقیت در محیط‌های مختلف حرفه‌ای را در اولویت قرار داده‌اند (3). یکی از جنبه‌های کلیدی سیاست‌های دانشگاهی مهارت‌محور، ادغام تجربیات عملی و واقعی در برنامه درسی از طریق دوره‌های کارآموزی، برنامه‌های آموزشی مشارکتی، مشارکت‌های صنعتی و طرح‌های یادگیری مبتنی بر پروژه است. دانشگاه‌ها با فراهم کردن فرصت‌هایی برای استفاده از مفاهیم نظری در زمینه‌های معتبر به دانشجویان، درک عمیق‌تری از رشته‌های تحصیلی خود را تقویت می‌کنند و همزمان مهارت‌های عملی را که برای کارفرمایان بسیار ارزشمند است، تقویت می‌کنند. علاوه بر این، سیاست‌های دانشگاهی مهارت‌محور بر اهمیت آموزش بین‌رشته‌ای تأکید می‌کنند، و اذعان دارند که مشکلات پیچیده در قرن بیست و یکم اغلب نیازمند راه‌حل‌های میان رشته‌ای هستند. دانش‌آموزان ژنرال Z تشویق می‌شوند تا رشته‌های مختلف را کشف کنند و بینش‌های حوزه‌های مختلف را با هم ترکیب کنند تا با چالش‌های چندوجهی مقابله کنند و نوآوری را هدایت کنند. این رویکرد میان رشته‌ای نه تنها تجارب یادگیری دانش‌آموزان را غنی می‌کند، بلکه آن‌ها را برای پیشرفت در دنیایی که به سرعت در حال تغییر است که مرزهای بین رشته‌ها به طور فزاینده‌ای محو می‌شود، آماده می‌کند (1).

یکی از چالش‌های ایجاد تعادل بین مهارت‌های عملی با اهداف آموزشی گسترده‌تر، مانند تفکر انتقادی، آگاهی فرهنگی و استدلال اخلاقی است. در حالی که مهارت‌های عملی برای موفقیت شغلی ضروری است، یک آموزش جامع باید کنجکاو فکری، مسئولیت اجتماعی و دیدگاه جهانی را نیز پرورش دهد. دانشگاه مهارت محور باید تعادلی بین این اولویت‌های رقیب ایجاد کنند تا اطمینان حاصل کنند که فارغ‌التحصیلان آن‌ها نه تنها متخصصان ماهر هستند، بلکه شهروندان متعهد و یادگیرندگان مادام‌العمر نیز هستند (4). در نتیجه، دانشگاه مهارت محور نقش مهمی در آماده سازی دانشجویان برای موفقیت در نیروی کار قرن بیست و یکم ایفا می‌کند. این مؤسسات با ارائه برنامه‌های عملی و مرتبط با صنعت، پرورش فرصت‌های یادگیری تجربی، پرورش نوآوری و کارآفرینی، و ایجاد مشارکت‌های صنعتی قوی، دانشجویان را برای شکوفایی در بازار کار رقابتی امروزی توانمند می‌سازند. با این حال، آن‌ها باید چالش‌هایی مانند چابکی برنامه درسی و ایجاد تعادل بین

مهارت‌های عملی با اهداف آموزشی گسترده‌تر را نیز بررسی کنند تا اطمینان حاصل کنند که فارغ‌التحصیلان‌شان برای مقابله با چالش‌های فردا مجهز هستند.

چشم‌انداز آموزش و پرورش به سرعت در حال تحول است که توسط پیشرفت‌های تکنولوژیکی و تغییر نیازهای اجتماعی هدایت می‌شود. یکی از پیشرفت‌های برجسته، ظهور دانشگاه‌های مهارتی است، موسساتی که بر ارائه آموزش‌های تخصصی و عملی متناسب با نیازهای نیروی کار مدرن متمرکز شده‌اند. از آنجایی که نسل Z، کسانی که بین اواسط دهه ۱۹۹۰ و اوایل دهه ۲۰۱۰ متولد شده‌اند، وارد دوران بزرگسالی و نیروی کار می‌شوند، دانشگاه‌های مهارتی نقش مهمی در شکل‌دهی به تجربیات آموزشی و مسیرهای شغلی خود دارند. دانشگاه‌های مهارتی که به عنوان کالج‌های فنی و حرفه‌ای نیز شناخته می‌شوند، برنامه‌هایی را ارائه می‌دهند که برای تجهیز دانش‌آموزان به مهارت‌ها و دانش خاص مورد نیاز برای صنایع یا حرفه‌های خاص طراحی شده‌اند. برخلاف دانشگاه‌های سنتی که اغلب بر یادگیری تئوری تأکید دارند، دانشگاه‌های مهارتی تجربه عملی و آموزش مرتبط با صنعت را در اولویت قرار می‌دهند. این مؤسسات معمولاً از نزدیک با کارفرمایان همکاری می‌کنند تا اطمینان حاصل کنند که برنامه درسی آن‌ها با نیازها و روندهای فعلی صنعت مطابقت دارد (5). نسل Z اولین نسلی است که به طور کامل در عصر دیجیتال رشد می‌کند و با گوشی‌های هوشمند، رسانه‌های اجتماعی و دسترسی فوری به اطلاعات احاطه شده است. ویژگی آن‌ها تسلط بر فناوری، روحیه کارآفرینی و تمایل به کار معنادار است. برخلاف نسل‌های قبلی، ژنرال زرز به مهارت‌ها و تجربه‌های عملی بیش از مدارک رسمی اهمیت می‌دهد و به دنبال تحصیلاتی است که مستقیماً به قابلیت استخدام و پیشرفت شغلی تبدیل شود (6). ارزش‌ها و ترجیحات نسل Z با پیشنهادات دانشگاه‌های مهارتی همخوانی دارد و آن‌ها را به یک تناسب طبیعی برای این جمعیت‌شناسی تبدیل می‌کند. دانشگاه‌های مهارتی، فرصتی را برای Gen Zers فراهم می‌کنند تا مهارت‌های ملموس را به سرعت و کارآمد به دست آورند و از مسیر سنتی چهار ساله مدرک دور بزنند. این با تمایل آن‌ها برای نتایج فوری و نتایج عملی هماهنگ است (7). علاوه بر این، دانشگاه‌های مهارتی اغلب عناصر یادگیری تجربی، مانند کارآموزی، کارآموزی، و پروژه‌های دنیای واقعی را در خود جای می‌دهند که با ترجیح ژنرال Z برای تجربه‌های عملی و فراگیر طنین‌انداز می‌شود. با درگیر شدن مستقیم با متخصصان صنعت و کار بر روی وظایف عملی، دانش‌آموزان Gen Z می‌توانند مهارت‌های مرتبط را در حین ایجاد شبکه‌های حرفه‌ای خود توسعه دهند - یک جنبه حیاتی در بازار کار رقابتی امروز (8). یکی از اهداف اولیه دانشگاه‌های مهارتی، افزایش قابلیت اشتغال و آمادگی شغلی دانشجویان است. این مؤسسات با تمرکز بر مجموعه مهارت‌های خاص مورد نیاز کارفرمایان، Gen Zers را قادر می‌سازند تا با اطمینان و شایستگی وارد نیروی کار شوند. طبق یک مطالعه ۷۷ درصد از پاسخ‌دهندگان Gen Z معتقدند که کسب مهارت‌های شغلی مرتبط مهم‌تر از گرفتن مدرک دانشگاهی است. دانشگاه‌های مهارتی با ارائه آموزش‌های هدفمند در زمینه‌های پرتقاضا مانند فناوری، مراقبت‌های بهداشتی و مشاغل ماهر، این تقاضا را برطرف می‌کنند (5). علاوه بر این، دانشگاه‌های مهارتی اغلب با شرکای صنعتی همکاری می‌کنند تا فرصت‌های کارآموزی و کمک به کاربایی را برای دانشجویان فراهم کنند. این ارتباط مستقیم با بازار کار شانس ژنرال Z را برای تضمین شغل پس از فارغ‌التحصیلی افزایش می‌دهد. گزارش شبکه آموزش Strada نشان داد که ۸۴ درصد از ژنرال Zers معتقدند که کسب تجربه کاری مرتبط در دوران مدرسه برای موفقیت آینده ضروری است. دانشگاه‌های مهارتی این نیاز را تشخیص می‌دهند و تجربیات یادگیری عملی و عملی را در اولویت قرار می‌دهند تا دانشجویان را برای واقعیت‌های نیروی کار آماده کنند (ریچرت، ۲۰۱۹). در حالی که دانشگاه‌های مهارتی مزایای بی شماری را برای نسل Z ارائه می‌دهند، اما در انطباق با نیازهای به سرعت در حال تغییر نیروی کار نیز با چالش‌هایی روبرو هستند. از آنجایی که فناوری به تکامل خود ادامه می‌دهد و صنایع دستخوش تحول دیجیتالی می‌شوند، دانشگاه‌های مهارتی باید چابک بمانند و به روندهای نوظهور پاسخ دهند. علاوه بر این، آن‌ها باید اطمینان حاصل کنند که برنامه‌هایشان برای دانش‌آموزان با پیشینه‌های مختلف قابل دسترسی است و به نگرانی‌های مربوط به برابری و تحرک اجتماعی رسیدگی می‌کند (8).

علاوه بر این، سیاست‌های دانشگاهی مهارت‌محور، توسعه سواد دیجیتال و مهارت فن‌آوری را در اولویت قرار می‌دهند و تأثیر فراگیر فناوری را تقریباً در هر جنبه از زندگی معاصر تأیید می‌کنند. در عصری که با پیشرفت‌های سریع فناوری و تحول دیجیتال تعریف شده است، مهارت در کدنویسی، تجزیه و تحلیل داده‌ها، بازاریابی دیجیتال و سایر مهارت‌های مرتبط با فناوری برای رقابتی ماندن در بازار کار ضروری است. بنابراین، دانشگاه‌ها ابزارها و منابع یادگیری مبتنی بر فناوری را در برنامه‌های درسی خود ادغام می‌کنند و دانش‌آموزان را با مهارت‌های دیجیتالی لازم برای پیشرفت در عصر دیجیتال مجهز می‌کنند. علاوه بر این، سیاست‌های دانشگاهی مهارت‌محور بر پرورش مهارت‌های نرم مانند هوش هیجانی، انعطاف‌پذیری، سازگاری و شایستگی فرهنگی تأکید دارند که برای همکاری مؤثر، رهبری و ارتباطات بین فردی در محیط‌های کاری متنوع و چندفرهنگی ضروری هستند. با توجه به اینکه موفقیت در عرصه حرفه‌ای نه تنها به تخصص فنی بلکه به روابط بین فردی و هوش هیجانی نیز بستگی دارد، دانشگاه‌ها روی برنامه‌ها و طرح‌هایی با هدف پرورش این مهارت‌های نرم ارزشمند در بین دانشجویان خود سرمایه گذاری می‌کنند. در نتیجه، سیاست‌های دانشگاهی مهارت‌محور نشان‌دهنده یک تغییر پارادایم در آموزش عالی است که توسط نیازها و ترجیحات منحصر به فرد نسل Z هدایت می‌شود. این سیاست‌ها با اولویت دادن به ارتباط عملی، یادگیری بین رشته‌ای، سواد دیجیتال و توسعه مهارت‌های نرم، دانش‌آموزان را قادر می‌سازد تا در چشم انداز پیچیده و پویا نیروی کار قرن بیست و یکم پیشرفت کنند. همانطور که دانشگاه‌ها با هدایت اصول آموزش مهارت محور به سازگاری و نوآوری ادامه می‌دهند، نقشی اساسی در شکل دادن به موفقیت و شکوفایی آینده نسل Z و فراتر از آن دارند. در این مقاله به بررسی این سوال می‌پردازیم که مؤلفه‌های اصلی مدل خط‌مشی گذاری دانشگاه با رویکرد نسل Z کدامند و الگوی مورد نظر به چه صورتی است؟

روش پژوهش

روش این تحقیق از نظر طرح پژوهش از نوع کیفی می‌باشد. از نظر هدف نیز این تحقیق از نوع کاربردی می‌باشد. همچنین تحقیق از نظر روش گردآوری داده‌ها توصیفی است. جامعه آماری این تحقیق در بخش کیفی شامل خبرگان دانشگاهی و برنامه ریزان و سیاست گذران آموزشی می‌باشند. این افراد می‌بایست دارای شرایط زیر باشند:

- خبرگان دانشگاهی دارای حداقل ۱۰ سال سابقه کاری در امور تحقیق در حیطه دانشگاه‌های مهارت محور و تدریس در مباحث مرتبط با مهارت محوری در زمینه آموزش دانشگاهی
 - آشنا به مفاهیم مرتبط با نسل Z، خطی مشی گذاری و دانشگاه مهارت محور
 - برنامه ریزان و سیاست گذاران دارای حداقل ۵ سال سابقه فعالیت مرتبط در حیطه‌های مهارت محوری در دانشگاه‌ها از بعد تحقیقاتی تا برنامه ریزی و سیاست گذاری (مانند مراکز علم و فناوری و...) نهایتاً تعداد ۲۴ نفر به عنوان نمونه تحقیق تعیین گردید.
- در زمینه ابزار گردآوری داده‌ها در این تحقیق، در ابتدا به‌منظور شناسایی مقوله‌ها و زیر مقوله‌ها از مرور سیستماتیک ادبیات و مصاحبه نیمه ساختار یافته استفاده می‌شود. ابزار گردآوری داده‌ها در این بخش فیش‌برداری است. در این بخش به‌منظور تأیید کدهای استخراجی در بخش روایی از فرمول CVR با استفاده از نظرات خبرگان استفاده می‌شود. در بخش دوم نیز به‌منظور بررسی پایایی از ضریب کاپای کوهن استفاده شده است که مقدار آن در سطح ۰,۷۵ محاسبه گردید. همچنین به منظور تحلیل داده‌ها از روش تحلیل محتوی استفاده شده است.

یافته‌ها

در این بخش، ابتدا مفاهیم و مصاحبه‌هایی که دارای بار معنایی می‌باشند و می‌توانند به عنوان مبنا برای تحلیل قرار گیرند، از سایر مفاهیم جدا شده و به عنوان مفاهیم معنایی گزارش شده‌اند. در این مرحله، بر اساس مفاهیم معنایی شناسایی شده، کدهای باز اولیه نیز شناسایی گردیده‌اند. نتایج برخی از مصاحبه‌ها و این بررسی‌ها در ادامه ارائه شده است:

جدول ۱

کدهای باز اولیه شناسایی شده از برخی از مصاحبه‌ها

شماره مصاحبه شونده	محتوی مصاحبه	کد	شماره مصاحبه شونده	محتوی مصاحبه	کد
۱۴	"برای به‌روزرسانی برنامه‌های آموزشی به روز رسانی به روز رسانی مهارتی، نیاز به تحلیل مداوم نیازهای بازار کار و پاسخگویی به تغییرات سریع در تکنولوژی و صنایع مختلف است. این به‌روزرسانی می‌تواند شامل اضافه کردن درس‌ها و موضوعات جدید، به‌روز کردن محتوا و ابزارهای آموزشی، و ایجاد فرصت‌های آموزشی عملی و تجربی باشد که به نیازهای دانشجویان نسل Z پاسخ دهد."	۱	"نسل Z به دلیل رشد در دوره‌ای که تکنولوژی به سرعت پیشرفت کرده، نیازهای مهارتی متفاوتی دارد. برای تحلیل این نیازها، ما باید به روش‌های مختلفی از جمله مصاحبه‌های عمقی و پرسشنامه‌های آنلاین متوسل شویم. از طریق این روش‌ها، می‌توانیم بفهمیم که نسل Z بیشتر به مهارت‌های مرتبط با فناوری، ارتباطات بین‌فردی و مدیریت زمان نیاز دارد."	۱	تحلیل نیازهای مهارتی نسل Z
۲۲	"توسعه برنامه‌های آموزشی مهارتی مبتنی بر نیاز نسل Z به معنای شناسایی و پاسخ به نیازهای خاص این نسل از دانشجویان است. این برنامه‌ها باید از فناوری‌های نوین استفاده کنند، به شکل‌دهی به مهارت‌های عملی و کاربردی پرداخته و از روش‌های آموزشی مبتنی بر تعامل و تجربه استفاده کنند تا دانشجویان را برای بازار کار آماده کنند."	۳	"یکی از راه‌های شناسایی نیازهای مهارتی نسل Z، برگزاری کارگاه‌ها و جلسات مشاوره است. ما در این جلسات با دانشجویان صحبت می‌کنیم و از آن‌ها می‌پرسیم که چه مهارت‌هایی را برای موفقیت در آینده لازم می‌دانند. همچنین، تحلیل داده‌های جمع‌آوری شده از شبکه‌های اجتماعی و پلتفرم‌های آموزشی نیز به ما کمک می‌کند تا نیازهای این نسل را بهتر بشناسیم."	۳	شناسایی نیازهای مهارتی نسل Z
۲۱	"ایجاد همسویی بین واحدهای دانشگاهی مبتنی بر مهارت‌های نسل Z به معنای همکاری نزدیک بین انواع مختلف واحدهای آموزشی، پژوهشی، و صنعتی است. این همکاری می‌تواند به ایجاد برنامه‌های مشترک آموزشی، تحقیقاتی، و کاربردی منجر شود که به توسعه مهارت‌های نوین و آمادگی دانشجویان برای چالش‌های پیش روی صنایع مدرن کمک کند."	۴	"برای طراحی برنامه‌های آموزشی که به نیازهای نسل Z پاسخ دهد، باید از رویکردهای نوین آموزشی استفاده کنیم. این نسل به دنبال یادگیری عملی و کاربردی است، بنابراین باید دوره‌هایی را طراحی کنیم که شامل پروژه‌های واقعی و تمرین‌های عملی باشد. همچنین، باید از بازخوردهای دانشجویان در طول دوره‌ها استفاده کنیم تا برنامه‌ها را بهبود دهیم."	۴	طراحی برنامه‌های آموزشی مبتنی بر مهارت
۲۰	"ایجاد همسویی دورن دانشکده‌ها مبتنی بر مهارت‌های نسل Z به معنای ایجاد همکاری و هماهنگی بین دانشکده‌های مختلف جهت ارائه برنامه‌های آموزشی و تحقیقاتی مناسب"	۸	"استفاده از فناوری‌های جدید مثل واقعیت افزوده (AR) و واقعیت مجازی (VR) می‌تواند در انتقال آموزش به نسل Z بسیار موثر باشد. این فناوری‌ها به دانشجویان این امکان را می‌دهند که مفاهیم	۸	استفاده از فناوری‌های جدید در انتقال آموزش

پیچیده را به صورت بصری و تعاملی تجربه کنند. همچنین، استفاده از پلتفرم‌های آنلاین و ابزارهای یادگیری الکترونیکی می‌تواند به افزایش دسترسی به آموزش و ارتقای کیفیت یادگیری کمک کند."		برای این نسل است. این همسویی می‌تواند با ایجاد تیم‌های کاری مشترک، برگزاری رویدادها و کارگاه‌های مشترک، و تبادل دانش و تجربیات بین اعضای دانشکده‌ها تقویت شود."
"نسل Z به دلیل آشنایی بیشتر با فناوری، می‌تواند استفاده از ابزارهای جدید برای کسب دانش نوین استفاده فناوری‌های کند. مثلاً استفاده از هوش مصنوعی و یادگیری جدید در ماشینی می‌تواند به دانشجویان کمک کند تا درک کسب دانش بهتری از داده‌ها و روندهای علمی داشته باشند. نوین همچنین، پلتفرم‌های آنلاین مثل کورسرا و یودمی می‌توانند منابع آموزشی متنوعی را در اختیار دانشجویان قرار دهند که به آن‌ها در گسترش دانش و مهارت‌هایشان کمک می‌کند."	از ۲۲ استفاده از تکنولوژی‌های توسعه هارت نسل Z	۱۷ "استفاده از تکنولوژی‌های توسعه مهارت نسل Z شامل استفاده از پلتفرم‌های آموزشی آنلاین با ویدئوها و محتوای تعاملی، ابزارهای واقعیت افزوده و واقعیت مجازی، و سیستم‌های یادگیری مبتنی بر هوش مصنوعی است. این تکنولوژی‌ها به دانشجویان این امکان را می‌دهند تا به صورت فعال و تعاملی مهارت‌های خود را تقویت کرده و برای چالش‌های بازار کار آماده شوند."

مرحله دوم: کدگذاری محوری

در مرحله اول، پژوهشگر به کدگذاری محوری مفاهیم مشترک و ایجاد دسته‌بندی مرتبط با مقوله پرداخته است. سپس با مطالعه کدهای اولیه (شاخص‌ها) و شناسایی شباهت‌ها و تفاوت‌ها، این مفاهیم تحت طبقات انتزاعی و کلی‌تر به نام "مقوله" دسته‌بندی شدند. اساس این طبقه‌بندی، مطالعه پژوهش‌های پیشین، دانش کافی در زمینه موضوع مورد بررسی، و دستیابی به بینش جهت یافتن مشترک‌های شاخص‌ها حول یک محور مشخص است. در مرحله بعدی، پس از بهره‌مندی از مفاهیم حاصل از داده‌های کدگذاری، پژوهشگر با مطالعه و بررسی آن‌ها و توزیع مجدد داده‌ها به مصاحبه‌شوندگان از طریق تماس و حضور مستقیم، اطلاعات جمع‌آوری شده مورد بازبینی مجدد قرار گرفت. با تعدیل، اصلاحات، و اخذ نظر کارشناسی و خبرگان مطلع، اطلاعات در جدول کدگذاری محوری با عنوان "مقوله" قرار گرفتند. در این مرحله، ۷۱ مقوله اصلی شناسایی شدند.

مرحله سوم: کدگذاری انتخابی

در کدگذاری باز، مفاهیم شناسایی می‌شوند، در حالی که در کدگذاری محوری، مفاهیم مقوله‌ها به صورت خلاصه استخراج می‌شوند. در مرحله انتخابی یا مرحله نظریه‌پردازی، پدیده محوری به شکل نظام‌مند به دیگر مقوله‌ها ربط داده می‌شود. این پدیده محوری نه تنها روابط را اثبات می‌نماید، بلکه مقوله‌های نیازمند بهبود و توسعه بیشتر نیز شناسایی و بهبود می‌یابند. در انتها، پژوهشگر یک مدل ارائه می‌دهد. در این مرحله، پژوهشگر از اطلاعات مقوله‌های اصلی که از جدول کدگذاری محوری به دست آمده‌اند، استفاده می‌کند. با بررسی این اطلاعات و دریافت بازخورد از کارشناسان مطلع و برخی از مصاحبه‌شوندگان (که به عنوان افراد خبره تلقی شده‌اند)، تعدیل و اصلاحات لازم اعمال می‌شوند. با انتخاب مقوله‌ها و محورهای منتخب در شرایط محوری مرتبط با دانشگاه مهارت محور و نتایج حاصل از آن، ۱۲ مقوله محوری شناخته شده است که ۳ مقوله ارزیابی و انتخاب راهبردها، بازخورد و بهبود مستمر، عوامل موثر جز مقوله‌های جدیدی است که در مرور ادبیات شناسایی نگردید و بر اساس الگوی روش تحلیل محتوی جهت دار این مقوله‌های جدید نیز به مدل اضافه گردید که در ادامه آورده شده است.

جدول ۲

استخراج مقوله‌های محوری

مقدار CVR	کدها (مقوله‌های فرعی)	مقوله‌های اصلی	مقوله محوری
۸۰	تحلیل نیازهای مهارتی نسل Z	تحلیل نیازها و شناسایی مهارت‌های مورد نیاز نسل Z	مراحل پیاده سازی خط مشی با رویکرد دانشگاه مهارت محوری
۱۰۰	شناسایی نیازهای مهارتی نسل Z		
۸۰	طراحی برنامه‌های آموزشی مبتنی بر مهارت	طراحی برنامه‌های آموزشی مبتنی بر مهارت	
۱۰۰	استفاده از فناوری‌های جدید در انتقال آموزش	استفاده از فناوری‌های نوین در فرآیند آموزش	
۱۰۰	استفاده از فناوری‌های جدید در کسب دانش نوین		
۱۰۰	استفاده از فناوری جدید در انتشار دانش مهارت محور		
۸۰	ایجاد انگیزش برای نسل Z در مشارکت در یادگیری مهارتی	تشویق به مشارکت فعال دانشجویان در فرآیند یادگیری	
۸۰	ایجاد تمایل به مشارکت تعاملی در یادگیری مهارت‌ها در نسل Z		
۱۰۰	ارزیابی مستمر عملکرد نسل Z مبتنی بر مهارت‌ها	ارزیابی و بازخورد مستمر عملکرد دانشجویان	
۱۰۰	ارائه بازخورد عملکرد نسل Z مبتنی بر مهارت‌ها		
۱۰۰	به روز رسانی برنامه‌های آموزشی مهارتی	توسعه و به‌روزرسانی مستمر برنامه‌های آموزشی و مهارتی	
۱۰۰	توسعه برنامه‌های آموزشی مهارتی مبتنی بر نیاز نسل Z		
۸۰	ایجاد همسویی بین واحدهای دانشگاهی مبتنی بر مهارت‌های نسل Z	ایجاد همسویی بین واحدهای دانشگاهی مبتنی بر مهارت‌های نسل Z	همسویی راهبردی بین و درون واحدهای دانشگاهی
۹۰	ایجاد همسویی دورن دانشکده‌ها مبتنی بر مهارت‌های نسل Z	ایجاد همسویی دورن دانشکده‌ها مبتنی بر مهارت‌های نسل Z	
۹۰	استفاده از تکنولوژی‌های توسعه هارت نسل Z	تکنولوژی‌های موثر بر مهارت‌های نسل Z	عوامل محیطی خط مشی‌های مهارت محوری دانشگاه‌ها
۸۰	استفاده از تکنولوژی‌های تعاملی متناسب با نسل Z در یادگیری مهارت‌ها		
۹۰	توجه به قوانین و مقررات آموزشی در توسعه مهارت‌ها	قوانین و مقررات حاکم بر جامعه	
۹۰	توجه به حاکمیت قوانین حقوق خصوصی در توسعه مهارت‌ها		
۱۰۰	توجه به قوانین حاکمیتی		
۱۰۰	سیاست‌های فناوری و آموزش مهارتی مراکز آموزش عالی	سیاست‌های فناوری و آموزش مهارتی مراکز آموزش عالی	
۱۰۰	اقتصاد مبتنی بر فناوری‌های نوین	اقتصاد مبتنی بر فناوری نوین	
۱۰۰	ارزیابی مستمر مهارت‌های مورد نیاز جامعه	وضعیت مهارت‌های مورد نیاز جامعه کاری	
۸۰	آینده پژوهی مهارت‌های مورد نیاز جامعه		
۹۰	تمرکز بر محتوای مهارت محور مناسب نسل Z	محتوای مهارت محور بر اساس نیاز نسل Z	تحول محتوا و برنامه آموزشی مهارت محور
۹۰	تمرکز آموزشی بر محتوای انگیزاننده برای نسل Z		
۹۰	استفاده از محتوای بصری مانند ویدئو برای نسل Z		
۱۰۰	تولید محتوای از طریق ابزارهای نوین	تولید محتوای از طریق ابزارهای نوین	
۱۰۰	استفاده از شبکه اجتماعی موجود برای انتشار محتوای	انتشار محتوای از طریق شبکه‌های محبوب نسل Z	
۱۰۰	استفاده از شبکه اجتماعی تخصصی متناسب با نیاز نسل Z در انتشار محتوای		
۱۰۰	نیازسنجی محتوای مهارتی نسل Z	نیازسنجی محتوای مهارتی نسل Z	

عوامل درون سازمانی خط مشی دانشگاه مهارت محور	پشتیبانی مدیریت عالی از خط مشی مهارت محوری	حمایت‌های مدیریت عالی از برنامه آموزشی مبتنی بر مهارت	۱۰۰
		حمایت‌های انگیزشی مدیریت عالی از توسعه مهارت‌های اساتید	۱۰۰
	ساختار سازمانی منعطف در دانشگاه ها	ساختار سازمانی منعطف در دانشگاه ها	۸۰
	استقرار دپارتمان نوآوری و توسعه مهارت‌های مبتنی بر نیاز بازار	استقرار دپارتمان نوآوری و توسعه مهارت‌های مبتنی بر نیاز بازار	۱۰۰
	چابکی فرآیندهای مبتنی بر نیازهای مهارت محوری نسل Z	چابکی فرآیندهای مبتنی بر نیازهای مهارت محوری نسل Z	۱۰۰
	توسعه منابع انسانی (اساتید) مبتنی بر مهارت‌های تخصصی نسل Z	توسعه سطح آگاهی‌های اساتید	۱۰۰
		توسعه قابلیت‌های تعامل با نسل Z	۱۰۰
		دانش اساتید از مهارت‌های مورد نیاز نسل Z	۱۰۰
	مدیریت دانش مبتنی بر توسعه مهارت‌های نسل Z	مدیریت دانش مبتنی بر توسعه مهارت‌های نسل Z	۱۰۰
خط مشی شبکه سازی و ارتباط با صنعت	توسعه ارتباطات با صنایع نوین	توسعه ارتباطات با صنایع نوین	۱۰۰
	ایجاد شبکه‌های مهارت افزایی با مراکز علمی و کاربردی	ایجاد شبکه‌های مهارت افزایی با مراکز علمی و کاربردی	۱۰۰
	توسعه شبکه‌های مهارت افزایی با صنایع مختلف	توسعه شبکه‌های مهارت افزایی با صنایع مختلف	۸۰
	پروژه محوری فعالیت‌های دانشگاهی مبتنی بر مهارت‌های نوین از طریق صنعت	پروژه محوری فعالیت‌های دانشگاهی مبتنی بر مهارت‌های نوین از طریق صنعت	۷۰
	شبکه سازی نخبگانی با تاکید بر نسل Z	شبکه سازی نخبگانی با تاکید بر نسل Z	۱۰۰
خط مشی گذاری در زمینه زیرساخت دانشگاه مهارت محور	فناوری‌های نوین برای توسعه مهارت‌های نوین نسل Z	استفاده از فناوری‌های نوین شبیه سازی در یادگیری مهارت ها	۱۰۰
		استفاده از فناوری‌های نوین در انتشار محتوی مهارت محور	۸۰
	پیاده سازی هوش مصنوعی در تمامی فرآیندهای یادگیری مبتنی بر مهارت	پیاده سازی هوش مصنوعی در تمامی فرآیندهای یادگیری مبتنی بر مهارت	۸۰
	استفاده از متاورس در یادگیری مهارت‌ها به صورت شبیه سازی شده	استفاده از متاورس در یادگیری مهارت‌ها به صورت شبیه سازی شده	۹۰
	توسعه زیرساخت‌های شبکه اجتماعی در انتقال مهارت‌های نوین	توسعه زیرساخت‌های شبکه اجتماعی در انتقال مهارت‌های نوین	۱۰۰
	توسعه زیرساخت‌های سخت افزاری و نرم افزاری (کسب، تولید و انتشار علوم)	توسعه زیرساخت‌های سخت افزاری و نرم افزاری در کسب علوم	۱۰۰
		توسعه زیرساخت‌های سخت افزاری و نرم افزاری در تولید علوم	۹۰
		توسعه زیرساخت‌های سخت افزاری و نرم افزاری در انتشار علوم	۹۰
	توسعه زیرساختی آموزش الکترونیک متناسب با نیاز نسل Z	توسعه زیرساختی آموزش الکترونیک متناسب با نیاز نسل Z	۹۰
راهبردهای اجرای خط مشی گذاری دانشگاه‌های مهارت محور	راهبرد توسعه ارتباط با صنایع نوین	راهبرد توسعه ارتباط با صنایع نوین	۱۰۰
	راهبرد تولید محتوی تعاملی مبتنی بر مهارت	راهبرد تولید محتوی تعاملی مبتنی بر مهارت	۸۰
	راهبرد یادگیری تعاملی با ترکیب فناوری و آموزش	راهبرد یادگیری تعاملی با ترکیب فناوری و آموزش	۹۰
	راهبرد برنامه ریزی آموزشی مبتنی بر پروژه	راهبرد برنامه ریزی آموزشی مبتنی بر پروژه	۱۰۰
	راهبرد یادگیری خودمختار	راهبرد یادگیری خودمختار	۱۰۰
	راهبرد یادگیری مبتنی بر کارآفرینی و نوآوری	راهبرد یادگیری مبتنی بر کارآفرینی و نوآوری	۹۰
	راهبرد توسعه محیط یادگیری انعطاف پذیر	راهبرد توسعه محیط یادگیری انعطاف پذیر	۸۰
	راهبرد ترویج یادگیری تیمی و مشارکتی	راهبرد ترویج یادگیری تیمی و مشارکتی	۹۰

۹۰	افزایش مهارت‌های کارآفرینی نسل Z	افزایش مهارت‌های کارآفرینی نسل Z	نتایج مورد انتظار اجرای خط مشی‌های
۹۰	افزایش انگیزه یادگیری در نسل Z	افزایش انگیزه یادگیری در نسل Z	مهارت محوری
۸۰	افزایش مشارکت در یادگیری در نسل Z	افزایش مشارکت در یادگیری در نسل Z	
۸۰	افزایش درآمدهای مبتنی بر پروژه در دانشگاه‌ها	افزایش درآمدهای مبتنی بر پروژه در دانشگاه‌ها	
۸۰	افزایش مهارت‌های نوآورانه در نسل Z	افزایش مهارت‌های نوآورانه در نسل Z	
۹۰	افزایش اشتغال فارغ التحصیلان در صنایع نوآوری	افزایش اشتغال فارغ التحصیلان	
۱۰۰	افزایش اشتغال فراغ التحصیلان از طریق کارآفرینی		
۱۰۰	افزایش توانمندی‌های نسل Z	افزایش توانمندی‌های نسل Z	
۱۰۰	افزایش ارتباط با صنعت پایدار	افزایش ارتباط با صنعت پایدار	
۸۰	ارتقای اعتبار و جایگاه دانشگاه	ارتقای اعتبار و جایگاه دانشگاه	
۹۰	ارزیابی مبتنی بر شاخص‌های مهارت محور راهبردها	ارزیابی مبتنی بر شاخص‌های مهارت محور راهبردها	ارزیابی و انتخاب راهبردهای مهارت محور
۹۰	انتخاب راهبردها بر اساس نیازهای نسل Z	انتخاب راهبردها بر اساس نیازهای نسل Z	
۱۰۰	رتبه بندی راهبردها با توجه به تغییر مهارت‌های مورد نیاز	رتبه بندی راهبردها با توجه به تغییر مهارت‌های مورد نیاز	
۱۰۰	تکنولوژی پذیری و استفاده از فناوری‌های نوین	تکنولوژی پذیری و استفاده از فناوری‌های نوین	عوامل موثر بر اجرای موفق خط مشی‌های
۹۰	زیرساخت سخت افزار و نرم افزار	زیرساخت سخت افزار و نرم افزار	دانشگاه مهارت محور
۸۰	سطح بلوغ دانشگاه	سطح بلوغ دانشگاه	
۱۰۰	آمادگی اساتید	آمادگی اساتید	
۱۰۰	نیازسنجی مهارت‌های مورد نیاز نسل Z از منظر آموزشی	نیازسنجی مهارت‌های مورد نیاز نسل Z	
۱۰۰	نیازسنجی مهارت‌های مورد نیاز نسل Z از منظر کاربردی		
۱۰۰	نیازسنجی مهارت‌های مورد نیاز نسل Z از منظر اقتصادی		
۱۰۰	پشتیبانی مالی، آموزشی و حقوقی مدیریت	پشتیبانی مالی، آموزشی و حقوقی مدیریت	
۱۰۰	انعطاف پذیری در برنامه ریزی آموزشی	انعطاف پذیری در برنامه ریزی آموزشی	
۸۰	سطح ارتباطات با صنعت	سطح ارتباطات با صنعت	
۹۰	سطح خلاقیت و نوآوری نسل Z	سطح خلاقیت و نوآوری نسل Z	

بحث و نتیجه‌گیری

همانطور که در بخش قبلی نیز بیان گردید، سیاست‌ها و خط‌مشی‌های دانشگاه‌ها در جهت جذب و حفظ دانشجویان نسل Z، که اعضای آن نسل به عنوان تازه‌واردان و متمایز از دیگر نسل‌ها شناخته می‌شوند، اهمیت بالایی دارد. این نسل اغلب ترجیح می‌دهند تجربه آموزشی متفاوت و مفرح را تجربه کنند که از طریق رویکردهای محور بر مهارت امکان‌پذیر می‌شود. بنابراین، این دانشگاه‌ها به منظور جذب و نگهداری این دانشجویان، می‌توانند به طراحی برنامه‌های آموزشی واکنشگرا و خلاقیت تمرکز کنند که از جمله اهداف آن‌ها می‌توان به ارائه فرصت‌های تجربه‌ای عمیق‌تر، استفاده از فناوری‌های نوین در آموزش، و توسعه مهارت‌های عملی برای ورود به بازار کار اشاره کرد. در این راستا، دانشگاه‌ها باید به ایجاد اتاق‌ها و فضاهای آموزشی انعطاف‌پذیر و مبتنی بر همکاری توجه ویژه‌ای داشته باشند. همچنین، توجه به ایجاد ارتباطات بین نسل‌های مختلف دانشجویان، ارائه فرصت‌های شبکه‌سازی و تقویت احساس تعلق به جامعه دانشگاهی نیز از اهمیت بالایی برخوردار است. این رویکردها نه تنها به بهبود تجربه آموزشی دانشجویان کمک می‌کنند، بلکه از نظر جذب و حفظ اعضای نسل Z نیز به دانشگاه کمک می‌کنند تا در مقابل رقبای خود جذاب‌تر باشد و نیازهای این نسل را بیشتر برآورده سازد. تحقیق حاضر به بررسی خط مشی‌های مهارت‌محور در دانشگاه‌ها با تمرکز بر نسل Z پرداخته و به منظور تحقق این هدف، مراحل مختلفی از تحلیل نیازها تا پیاده‌سازی زیرساخت‌های نوین را

مورد بررسی قرار داده است. در مرحله نخست، تحلیل نیازها و شناسایی مهارت‌های مورد نیاز نسل Z به عنوان یکی از مهم‌ترین گام‌ها در جهت تدوین برنامه‌های آموزشی مبتنی بر مهارت شناخته شده است.

مطالعات مختلفی از جمله هادی زاده و همکاران (۲۰۲۰) به اهمیت شناسایی دقیق مهارت‌های مورد نیاز این نسل برای طراحی برنامه‌های آموزشی کاربردی تاکید دارند. از سوی دیگر، استفاده از فناوری‌های نوین در فرآیند آموزش و تشویق دانشجویان به مشارکت فعال در فرآیند یادگیری از دیگر عوامل حیاتی است که باید به صورت مستمر ارزیابی و به‌روز شوند. ایجاد همسویی راهبردی بین واحدهای دانشگاهی و درون دانشکده‌ها نیز از دیگر مقوله‌های اساسی برای پیاده‌سازی موفق خط‌مشی‌های مهارت‌محور است (6). در این راستا، مطالعات مهر (۲۰۱۷) و اسمیت و همکاران (۲۰۲۱) به اهمیت ایجاد همسویی بین واحدهای مختلف دانشگاهی بر اساس مهارت‌های نسل Z پرداخته‌اند (9, 10). همسویی دورن‌سازمانی به افزایش هماهنگی و تقویت تعاملات بین واحدها کمک کرده و بستر مناسبی برای ارائه آموزش‌های مبتنی بر مهارت‌های نوین فراهم می‌کند. از این طریق، دانشگاه‌ها قادر خواهند بود تا برنامه‌های مهارت‌محور خود را با نیازهای واقعی جامعه کاری و تکنولوژی‌های مؤثر بر مهارت‌های نسل Z همسو کنند. تحول در محتوای آموزشی و تدوین برنامه‌های آموزشی مهارت‌محور، یکی دیگر از مراحل کلیدی این تحقیق است. تولید و انتشار محتوای آموزشی با استفاده از ابزارهای نوین و رسانه‌های محبوب نسل Z، همچون شبکه‌های اجتماعی، از طریق تحقیقاتی مانند گیری (۲۰۲۲) مورد تأیید قرار گرفته است (11). این اقدام می‌تواند به نیازسنجی دقیق‌تر و هم‌افزایی در فرآیند یادگیری کمک کند. از این رو، توسعه و به‌روزرسانی مداوم برنامه‌های آموزشی و محتوایی بر اساس تغییرات سریع فناوری و نیازهای جدید بازار کار نسل Z ضروری است. در نهایت، اهمیت عوامل محیطی و دورن‌سازمانی در موفقیت خط‌مشی‌های مهارت‌محور نباید نادیده گرفته شود. از جمله عوامل مؤثر در این زمینه، پشتیبانی مدیریت عالی از خط‌مشی‌های مهارت‌محور و فراهم‌سازی زیرساخت‌های سخت‌افزاری و نرم‌افزاری مناسب است. همچنین، تحقیقات ولکو و همکاران (۲۰۲۲) نشان می‌دهد که تکنولوژی‌پذیری دانشگاه‌ها و استفاده از فناوری‌های نوینی همچون هوش مصنوعی و متاورس در فرآیند یادگیری نقش مهمی در توسعه مهارت‌های نسل Z دارند (1). با توجه به این موارد، می‌توان نتیجه گرفت که موفقیت این خط‌مشی‌ها نیازمند توجه ویژه به تمامی عوامل ذکر شده و به‌کارگیری رویکردی جامع و انعطاف‌پذیر است.

با توجه به این موارد برای همسویی راهبردی بین واحدهای دانشگاهی، پیشنهاد شده است یک کمیته متشکل از نمایندگان واحدهای مختلف دانشگاهی مانند دانشکده‌ها، مراکز تحقیقاتی و آموزشی تشکیل شود. این گروه می‌تواند با همکاری مدیران دانشگاه به توسعه خط‌مشی‌های مهارت‌محور بپردازد. هدف از این کمیته، تدوین راهبردهایی برای پاسخگویی به نیازهای نسل Z و بهره‌برداری از فناوری‌های نوین در آموزش است. همچنین، مسئولیت‌ها و منابع لازم باید تعیین شود و ارزیابی‌های دوره‌ای برای پیگیری پیشرفت و اصلاح سیاست‌ها انجام گیرد. در کنار این پیشنهاد، ایجاد بسترهای فناورانه برای توسعه مهارت‌های عملی نسل Z از دیگر اقدامات کلیدی است. این امر شامل تجهیز فضاهای آموزشی با فناوری‌های نوین، تقویت فرهنگ کارآفرینی، و ایجاد فرصت‌های شبکه‌سازی و همکاری با صنعت است. به‌روزرسانی محتوای آموزشی براساس نیازهای بازار کار، استفاده از فناوری‌های نوین و انجام ارزیابی‌های مستمر برای بهبود کیفیت آموزش از دیگر اقدامات پیشنهاد شده برای تقویت مهارت‌محوری در دانشگاه‌ها است.

تعارض منافع

در انجام مطالعه حاضر، هیچ‌گونه تضاد منافی وجود ندارد.

مشارکت نویسندگان

در نگارش این مقاله تمامی نویسندگان نقش یکسانی ایفا کردند.

موازن اخلاقی

در انجام این پژوهش تمامی موازن و اصول اخلاقی رعایت گردیده است.

شفافیت داده‌ها

داده‌ها و مآخذ پژوهش حاضر در صورت درخواست از نویسنده مسئول و ضمن رعایت اصول کپی رایت ارسال خواهد شد.

حامی مالی

این پژوهش حامی مالی نداشته است.

References

1. Volkov A, Rishko Y, Kostyukhin Y, Sidorova E, Boboshko D, Savinova D, et al. Using digital tools to teach soft skill-oriented subjects to university students during the COVID-19 pandemic. *Education Sciences*. 2022;12(5):335.
2. Borzoyan S, Taskouh K. Designing and Validation an Investment Model in Startups of Skill-Oriented Universities. *Iranian Higher Education*. 2024;15(2):85-106.
3. Kassenboehmer SC, Leung F, Schurer S. University education and non-cognitive skill development. *Oxford Economic Papers*. 2018;70(2):538-62.
4. Juntarangs J, Kusonwatthana T. Needs for 21st century skills development among generation Z: A case study at Naresuan University International College. *International Journal of Education and Research*. 2020;8(1):195-206.
5. Lotfi Jalal Abadi M, Farhadi A, Ravaei S, Gholami M. Designing a Skill-oriented Model for Occupational Students: Using the Grounded Theory. *Karafan Quarterly Scientific Journal*. 2020;16(2):71-100.
6. Hadizadeh M, Khosravi A, Assareh A, Norouzzadeh R. Role of competency-based curriculum in employability of graduates from skills based universities (case study: university of applied sciences). *Educational Administration Research*. 2020;11(44):103-28.
7. Reichert S. The role of universities in regional innovation ecosystems. 2019.
8. Taghavi H, Mehravar Giglou S, Kazemi S, Javidpour M, Aghalzadeh D. Identifying the Components of a Skill-Oriented University in the Higher Education System with a Synthesis Research Approach. 2023.
9. Mohr KA, Mohr ES. Understanding Generation Z students to promote a contemporary learning environment. *Journal on Empowering Teaching Excellence*. 2017;1(1):9.
10. Smith T, Williams E, Davis R. Bridging the Gap: Integrating Industry Needs into Skill University Curriculum. *Journal of Vocational Education and Training*. 2021;73(2):218-33.
11. Giray L. Meet the centennials: Understanding the generation Z students. *International Journal of Sociologies and Anthropologies Science Reviews*. 2022;2(4):9-18.